

Betere sturing met

Vernieuwde kengetallen varkenshouderij

Uniformeringsafspraken 2012

Secretaris projectgroep

Izak.vermeij@wur.nl

december 2012

Wijzigingen

t.o.v. versie 2001

Bedrijfsmonitoring
55. Aantal vleesvarkens (vo)
BOEKEL

Periode	Vleesvarke nshouderij	alle bedrijven organisatie
1-10-2006 - 31-12-2006	1-10-2006 - 31-12-2006	1-10-2006 - 31-12-2006
Periode	1	1,2
Aantal resultaten	816,3	90,7
Aantal bedrijven	784	2,21
Aantal resultaten per bedrijf	2,43	2,82
Kg vlees per kg	2,82	3,10
EW voeropslag	775	

Andere bedrijfsvoering

Andere omgeving

Correctie van fouten

Grotere bedrijven, andere sturing

Meerweten systemen

Beren mesten

Gesloten bedrijven

BTW en landbouw

Anticiperen op nieuwe technologie en automatisering

Segmentering

Arbeidsefficiëntie

Omgeving: aandacht voor milieu

Economie en marktconcepten

Diergezondheid

Waarom?

Vanaf 1990 zijn er in de varkenshouderij afspraken voor definities en rekenregels voor het berekenen van kengetallen, met name ten behoeve van externe bedrijfsvergelijking. Deze afspraken worden nog steeds intensief gebruikt. De huidige versie is van 2001 en was een uitbreiding op de 96-versie met speciale aandacht voor de kengetallen voor gesloten bedrijven.

Door wijzigingen in de sector, zoals toepassing van meerweken systemen en het leveren van beren, was onderhoud van de afspraken noodzakelijk. De vakgroep LTO Varkenshouderij, het bestuur van SIVA en AgroConnect hebben het initiatief genomen om het onderhoud uit te voeren. Onder projectleiding van Wageningen UR Livestock Research, en met medewerking van een groot aantal partijen uit de sector, zijn in 2012 nieuwe kengetallen tot stand gekomen en anderen herzien. Met de afronding in december is er nu versie 2012. Deze afspraken zijn vrij te downloaden bij [AgroConnect](#).

Veranderingen bedrijf en omgeving

Bedrijven worden groter, bedrijfsvoering wordt anders, andere typen bedrijven (segmenten) zijn ontstaan. Werken met personeel, meer sturen op economische kengetallen, arbeidsefficiëntie, diergezondheid, milieu, beren leveren. Zomaar een greep uit de lijst van veranderingen die gevolgen hebben voor de vraag naar kengetallen.

Andere kengetallen

Veranderingen in de omgeving zijn aanleiding tot nieuwe of gewijzigde kengetallen, maar niet voor alle situaties is besloten voor nieuwe of gewijzigde kengetallen.

Hieronder een overzicht van de meest belangrijke zaken die in versie 20012 anders zijn.

A. Geen nieuwe kengetallen voor...

Voor de volgende situaties zijn er geen nieuwe kengetallen.

1. Segmentering (eigen opfok, speenbiggen)

Voor dit soort nieuwe typen van bedrijven lijken nieuwe kengetallen nodig om onderlinge vergelijkbaarheid mogelijk te maken. Echter, bestaande kengetallen volstaan hier prima en de vergelijkbaarheid is een kwestie van juiste presentatie. Managementsystemen zijn goed in staat om de gewenste overzichten op basis van selectie of filtering van type bedrijven aan te bieden.

2. Sturing op basis van 'toekomstige' (individuele dier-) dataverzameling

Verdergaande automatisering op basis van sensortechnologie en geautomatiseerde individuele dierregistratie zal naar verwachting een grote rol gaan spelen in de sector. Een voorbeeld is sturing op basis van voer- en wateropname waar nu al de nodige ontwikkelingen in zijn. Deze ontwikkelingen leiden tot een versnelde vraag naar, en waarschijnlijk frequentere behoefte aan onderhoud van, bestaande en nieuwe kengetallen.

Voor versie 2012 is er voor gekozen om dit soort nieuwe kengetallen nog niet op te nemen, daarvoor is het nog te vroeg. Immers, de kennis over nut en sturing op het bedrijf op basis van deze gegevens is nog beperkt.

B. Nieuwe sets kengetallen

3. Relatieve groeiverloop vleesvarkens

Omdat er veel variatie zit in het absolute groeiniveau tussen rassen en bedrijven, maar het relatieve groeiniveau tamelijk stabiel is, is een tabel opgenomen waarin voor elke leeftijdsgedag het procentuele groeiverloop is weergegeven.

4. Arbeid; productiviteit en efficiëntie

Arbeidsproductiviteit is een nieuw kengetal.

Voor de zeugenhouderij is dat het aantal grootgebrachte biggen per zeug per jaar op de totale arbeidsinzet. Voor vleesvarkens is dat het totale geslachte afgeleverde gewicht op de totale arbeidsinzet.

Arbeidsefficiëntie is ook nieuw. Saldo per arbeidsuur zeugenhouderij resp. vleesvarkenshouderij zijn hier de nieuwe kengetallen.

5. Diergezondheidskaart

Diergezondheid, inclusief medicijn (antibiotica) toepassing, is belangrijk. Hier kan echter niet één kengetal volstaan. Wel kan op basis van een overzicht van kengetallen, die met elkaar een relatie hebben met diergezondheid, iets worden gezegd over gezondheid. De diergezondheidskaart is nieuw. Hierin opgenomen zijn een aantal aan diergezondheid gerelateerde kengetallen die per adviseur of varkenshouder verschillend geïnterpreteerd kunnen worden. Vanwege reden van uniformiteit en daarmee uitwisselbaarheid en herkenbaarheid is gekozen om te komen tot deze diergezondheidskaart.

De kaart bevat onder andere de kengetallen: lengte zoogperiode, percentage uitval biggen, groei, grootgebrachte biggen, sterftepercentage zeugen, gezondheidskosten, vaccinatiekosten en dierdagdosering (volgens IKB/SDa referentiemethode) voor de zeugenhouderij. Voor de vleesvarkenshouderij zijn er soortgelijke kengetallen maar ook slachtafwijkingen en EW/Voer conversie van afgeleverde vleesvarkens staan op deze lijst.

6. Productieresultaat en arbeid

Er is behoefte aan een vergelijking van het financiële resultaat tussen bedrijven dat verder gaat dan het saldo. Een nieuwe term hiervoor wordt "Productieresultaat", dit is het saldo minus mestkosten en arbeidskosten. Voor zeugen wordt dit bepaald per gemiddeld aanwezige zeug per jaar en voor vleesvarkens per m² hokoppervlak.

Met betrekking tot arbeid zijn er twee nieuwe kengetallen vastgesteld: arbeidsproductiviteit en arbeidsefficiëntie.

7. Milieu; mineralenkengetallen

De volgende drie mineralenkengetallen doen hun intrede.

- Stikstofexcretie per 1000 kg groei

- Fosfaat excretie per 1000 kg groei
- P-efficiëntie

Deze kengetallen zijn niet nieuw in de sector, maar overgenomen van bestaande kengetallen, zoals die ook voor Milieukeur gebruikt worden.

8. Meerweken systemen en kengetallen voor kortere periodes

Gebruik van de bestaande kengetallen past niet goed op meerweken systemen, of in zijn algemeen op berekeningen over kortere periodes. Berekening van bijvoorbeeld bedrijfsworpinde, afgeleverde biggen per zeug per jaar en gespeende biggen per zeug per jaar vertonen te sterke variatie. Dit is echter geen reden om een geheel nieuwe set van kengetallen in te voeren.

Om deze reden is wel het kengetal 'gemiddelde cyclusbangte' (naar analogie van Belgische systematiek) ingevoerd en ook toegepast bij genoemde bestaande kengetallen.

9. Spier en spekdikte nieuw

In de oude uniformeringsafspraken waren vleespercentage en percentage AA + A opgenomen. Toegevoegd zijn kengetallen voor spier- en spekdikte.

C. Belangrijke wijzigingen

10. Gesloten bedrijven worden 'COMBI bedrijven', met enkele kengetallen

Goede kengetallen voor gesloten bedrijven is een bron van 'zorgen'.

Daarnaast is de term onjuist. De nieuwe term in de sector zal **COMBI bedrijven** zijn.

Daarnaast is en blijft externe bedrijfsvergelijking een lastige zaak omdat het merendeel van de (in versie 2001 vastgestelde) kengetallen moeilijk toe te passen is in de praktijk. Besloten is dat beter een beperkt aantal specifieke kengetallen voor gesloten bedrijven – combi bedrijven dus – goed gebruikt kunnen worden. Dit zijn de volgende.

- 507 Afgeleverde vleesvarkens per gemiddeld aanwezige zeug per jaar
- 509 Geslacht gewicht per gemiddeld aanwezige zeug per jaar
- 526 b Voerkosten per 100 kg geslacht gewicht
- 535 b Saldo (zonder rente) per 100 kg geslacht gewicht
- 537 Percentage afgeleverde vleesvarkens (nieuw)

11. Registratie wordt exclusief BTW

De nieuwe uniformeringsafspraken gaan uit van bedragen exclusief BTW. Nu is de manier van registreren wel eens verschillend, straks is dat overal gelijk. Afspraak is de wijzigingen per 1 januari 2014 in te voeren. Dit heeft de nodige gevolgen en vergt daarom een zeer goede communicatie.

12. Voeropname vanaf geboorte tot afleveren, tabellen gecorrigeerd

Verloop van de voeropname vanaf geboorte tot en met afleveren vertoonde in de tabel een niet representatief beeld. De tabellen zijn op basis van de laatste inzichten (recente groeimodellen) gecorrigeerd en bijgesteld. Zowel de groeitabel als ook de grafiek is aangepast.

13. EW-kengetallen biggen gerelativeerd

Berekening op basis van EW-waarden bij biggen is lastig. Naast EW-verbruik bij biggen van 25 kg is het volgende kengetal toegevoegd: "voerconsumptie voor biggen per big van 25 kg". Het kengetal op basis van EW-berekening blijft bestaan.

14. Gewichtsnormering bijgesteld naar range 25-117 kg

Bij een aantal kengetallen voor de vleesvarkenshouderij wordt de gewichtsrang van 25-112 kg naar boven bijgesteld tot op het niveau van het huidige aflevergewicht (117 kg; gebaseerd op het huidige geslacht gewicht en omgerekend met nieuwe formule). Dit geldt voor groei per dag, voerconversie, EW-conversie en voerkosten per kg groei van afgeleverde vleesvarkens.

15. Omrekeningsfactor levend naar geslacht gewicht

Door het zwaarder slachten van varkens klopt de huidige omrekeningsfactor van levend naar geslacht gewicht niet meer. Daarnaast heeft het beren leveren gevolgen, voor beren geldt een ander inslachtspercentage. Voor de diercategorieën borgen, beren en zeugen zijn er nu drie nieuwe formules.

- **Borgen en/of zeugen:** $\text{levend gewicht} = 5,0 + (\text{geslacht gewicht} * 1,20)$
- **Beren/zeugen:** $\text{levend gewicht} = 5,0 + (\text{geslacht gewicht} * 1,21)$
- **Beren:** $\text{levend gewicht} = 5,0 + (\text{geslacht gewicht} * 1,22)$

16. Omrekeningsfactor voor levend waaggewicht af boerderij verval

Tot dusver werd het levend gewicht van afgeleverde varkens gecorrigeerd met 4,5%. Er gaan echter nog amper varkens via de waag en dan nog is het percentage discutabel (veel te hoog). De omrekeningsfactor verval bij deze.

Invoering in de sector van versie 2012

De nieuwe afspraken zijn door de projectgroep Uniformeringsafspraken varkenshouderij overgedragen aan de sector. Eigendom is in handen zijn van de vakgroep varkenshouderij van LTO en de vereniging AgroConnect, laatstgenoemde als belangenvereniging en beheerder van uniformeringsafspraken en standaarden voor het gegevens uitwisselende bedrijfsleven in de agrarische sector. Uitgangspunt is dat alle partijen zich conformeren aan de afspraken zodra ze versie 2012 implementeren. De intentie is om de nieuwe afspraken per 1 januari 2014 operationeel te hebben.

De Uniformeringsafspraken 2012 zijn vrij te downloaden op de website van AgroConnect: <http://www.agroconnect.nl/Default.aspx?tabid=1764> of [start hier](#) direct het downloaden van het pdf document.